

Provedbeni program Općine Zažablje za razdoblje od 2025. do 2029. godine

Listopad, 2025.

OPĆINA ZAŽABLJE

SADRŽAJ

Predgovor	2
1.Uvod (djelokrug, vizija i misija JLP(R)S).....	3
1.1. Djelokrug rada	3
1.2. Vizija	4
1.3. Mandat i misija	4
1.4. Organizacijska struktura Općine Zažablje i povezane organizacije	4
2. Opis KRATKOROČNIH RAZVOJNIH IZAZOVA I POTENCIJALA U SAMOUPRAVNOM PODRUČJU JLS .5	
2.1. Demografija, socijalna skrb i zdravstvo	5
2.2. Gospodarstvo	7
2.3. Odgoj, obrazovanje, kultura i sport	7
2.4. Okoliš, infrastruktura, promet i prostorni razvoj	8
Potpomognuta područja Republike Hrvatske	9
4. DOPRINOS PROVEDBI CILJEVA I PRIORITETA IZ POVEZANIH AKATA STRATEŠKOG PLANIRANJA ..10	
Prioritet 1. Jačanje otpornosti gospodarstva i povećanje ulaganja u održivo i digitalno gospodarstvo održivo i digitalno gospodarstvo	13
Prioritet 2. Poboljšanje kvalitete života te unaprjeđenje ljudskog kapitala	13
Prioritet 3. Očuvanje okoliša, poboljšanje povezivosti i održivo korištenje baštine	15
Prioritet 4. Unaprjeđenje upravljanja razvojem	17
5. Popis mjera, ključnim aktivnostima i pokazateljima rezultata	0
6. Okvir za praćenje provedbe	0

Prilog 1.Tablica za Indikativni financijski okvir za provedbu mjera, aktivnosti i projekata

PREDGOVOR

Poštovane mještanke i mještani Općine Zažablje,

pred vama se nalazi Provedbeni program Općine Zažablje za razdoblje 2025.–2029. godine, dokument koji predstavlja temeljni instrument planiranja i provedbe naših razvojnih aktivnosti u ovom mandatnom razdoblju. Program je izrađen u skladu sa Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske, Zakonom o regionalnom razvoju, Planom razvoja Dubrovačko-neretvanske županije do 2027. godine te Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030.

Njegova svrha kao i u prethodnom razdoblju je operativno povezati naše strateške ciljeve s proračunom Općine, kao i s dostupnim nacionalnim i europskim izvorima financiranja. Time osiguravamo veću transparentnost, učinkovitost i vidljivost provedbe, ali i stabilan okvir za ulaganja u projekte od značaja za našu zajednicu.

Razvojni izazovi s kojima se suočavamo danas znatno su složeniji nego u prethodnom razdoblju. Demografski trendovi, depopulacija i iseljavanje mladih i dalje su naša ključna briga. Istodobno, pred nama su i novi prioriteti: digitalna tranzicija, prilagodba klimatskim promjenama, očuvanje kulturno-povijesne baštine i prirodnih resursa, te poticanje održivog i otpornog gospodarstva u ruralnom prostoru. Naša općina prepoznaje priliku u korištenju europskih fondova i nacionalnih programa za unaprjeđenje kvalitete života i stvaranje uvjeta za ostanak i povratak stanovništva.

Ovim programom jasno definiramo razvojne ciljeve, mjere i aktivnosti kojima ćemo djelovati u području infrastrukture, poduzetništva, zaštite okoliša, socijalne uključenosti i kulturnog identiteta. Poseban naglasak stavljamo na sudionički model upravljanja, jer vjerujemo da samo kroz otvoreni dijalog i uključivanje što šireg kruga dionika možemo graditi društveni konsenzus i zajednički oblikovati bolju budućnost Zažablja.

Sigurna sam da će Provedbeni program 2025.–2029. doprinijeti ostvarivanju vizije naše općine kao moderne, održive i uključive zajednice, koja svoje razvojne potencijale temelji na ljudima, prirodnom bogatstvu i kulturnoj posebnosti našeg kraja.

Zahvaljujem svima koji su sudjelovali u njegovoj pripremi i pozivam sve mještane da svojim prijedlozima, idejama i aktivnim sudjelovanjem doprinesu njegovoj uspješnoj provedbi.

Načelnica

Maja Vrnoga

1. UVOD (DJELOKRUG, VIZIJA I MISIJA JLP(R)S)

Općina Zažablje smještena je na sjeveroistočnoj granici Dubrovačko-neretvanske županije. Svojim sjevernim dijelom graniči s Općinom Kula Norinska i Gradom Metkovićem, na sjeverozapadu s Gradom Opuzenom, a na zapadu s Općinom Slivno. Na južnom i istočnom dijelu Općina graniči s Republikom Bosnom i Hercegovinom (BiH), pri čemu granica u dužini od oko 14 kilometara ujedno predstavlja i državnu granicu Republike Hrvatske. U sastavu Općine nalazi se šest naselja: Bijeli Vir, Mlinište, Dobranje, Vidonje, Mislina i Badžula, a ukupna površina Općine iznosi 60,93 km².

Prema Popisu stanovništva iz 2021. godine, na području Općine Zažablje živi 553 stanovnika, što predstavlja nastavak dugogodišnjeg negativnog demografskog trenda (2001. – 912 stanovnika; 2011. – 757 stanovnika). Gustoća naseljenosti tako je pala na svega 9 stanovnika po km², što čini Zažablje jednom od najrjeđe naseljenih jedinica lokalne samouprave u Dubrovačko-neretvanskoj županiji.

Posebno zabrinjava činjenica da neka naselja gotovo u potpunosti izumiru. Prema podacima iz posljednjeg popisa stanovništva, pojedina sela broje tek nekoliko stanovnika, dok je u nekima stanovništvo potpuno nestalo. Osim depopulacije, evidentno je i starenje populacije – Općina Zažablje ima jedno od najstarijih stanovništava na području doline Neretve, što dodatno naglašava složenost demografskih izazova. Demografski gubitci u velikoj mjeri posljedica su negativnih migracijskih kretanja – kako iseljavanja mladih u urbana središta Republike Hrvatske, tako i prema inozemstvu. Zažablje se u tom pogledu ubraja među jedinice lokalne samouprave s najvećim relativnim padom broja stanovnika i najizraženijim migracijskim gubicima u cijeloj Županiji.

Unatoč tim izazovima, Općina Zažablje raspolaže značajnim razvojnim potencijalima: očuvanom prirodom i krajolikom doline Neretve, bogatim kulturno-povijesnim nasljeđem, graničnim položajem koji pruža prilike za prekograničnu suradnju, te poljoprivrednim resursima kao temeljem za razvoj održivog ruralnog gospodarstva i agroturizma.

Upravo stoga, Provedbeni program 2025.–2029. definira strateške pravce djelovanja usmjerene na demografsku revitalizaciju, poticanje lokalnog poduzetništva, digitalnu i zelenu tranziciju, očuvanje okoliša i kulturne baštine, te jačanje sudioničkog upravljanja. Cilj je preokrenuti negativne trendove i stvoriti uvjete za kvalitetniji život sadašnjih i budućih generacija.

1.1. DJELOKRUG RADA

Općina Zažablje u samoupravnom djelokrugu obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju prava građana, koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima i to osobito poslove koji se odnose na:

- uređenje naselja i stanovanje,
- prostorno i urbanističko planiranje,
- komunalno gospodarstvo,
- brigu o djeci,
- socijalnu skrb,
- odgoj i osnovno obrazovanje,
- kulturu, tjelesnu kulturu i sport,

- zaštitu potrošača,
- zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša,
- protupožarnu zaštitu i civilnu zaštitu,
- promet na svom području te
- ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

1.2. VIZIJA

Općina Zažablje – održiva, digitalno povezana i društveno uključiva ruralna zajednica u kojoj ljudi žive kvalitetno i sigurno, čuvajući prirodne i kulturne vrijednosti, razvijajući poduzetništvo i stvarajući nove prilike za mlade i obitelji.

1.3. MANDAT I MISIJA

Općina Zažablje će, kroz odgovorno upravljanje, partnerstvo s građanima i korištenje nacionalnih i europskih izvora financiranja, predano graditi modernu i otpornu zajednicu. Naša je misija poticati demografsku obnovu, razvijati gospodarstvo u skladu s ruralnim potencijalima, digitalizirati javne usluge te osigurati ravnotežu između razvoja i očuvanja okoliša i kulturne baštine.

1.4. ORGANIZACIJSKA STRUKTURA OPĆINE ZAŽABLJE I POVEZANE ORGANIZACIJE

Općina je jedinica lokalne samouprave a područje na kojem se prostire utvrđeno je Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj. U sastavu Općine nalazi se šest naselja: Dobranje, Bijeli Vir, Mlinište, Mislina, Badžula i Vidonje.

Općinska tijela Prema statutu Općine Zažablje tijela Općine su:

- Općinsko vijeće općine Zažablje
- Općinski načelnik
- Jedinstveni upravni odjel općine Zažablje

Navedena tijela imaju sjedište u općinskom središtu, u Mliništu.

Tijela državne uprave zadužena za Općinu Zažablje smještena su u Metkoviću i županijskom središtu, Dubrovniku.

Općina Zažablje je osnivač tvrtke Zažablje d.o.o. koja je zadužena za komunalne djelatnosti te se ujedno radi i o jedinoj povezanoj organizaciji Općine. Zažablje d.o.o. se financira putem naplate naknada za komunalne djelatnosti.

2. OPIS KRATKOROČNIH RAZVOJNIH IZAZOVA I POTENCIJALA U SAMOUPRAVNOM PODRUČJU JLS

Kratkoročni razvojni izazovi i potencijali Općine Zažablje u razdoblju 2025.–2029. promatraju se u okviru sustava strateškog planiranja Republike Hrvatske te u skladu s relevantnim nacionalnim i županijskim razvojnim dokumentima. Polazeći od Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske, Zakona o regionalnom razvoju, Plana razvoja Dubrovačko-neretvanske županije do 2027. godine i Nacionalne razvojne strategije do 2030., Općina Zažablje prepoznaje potrebu za jasnim definiranjem ključnih razvojnih područja u kojima je potrebno djelovati u kratkom roku kako bi se osigurala stabilnost, održivost i daljnji napredak lokalne zajednice.

U sve složenijem okruženju obilježenom demografskim padom, iseljavanjem mladih, promjenama u socioekonomskim trendovima i ubrzanim tehnološkim razvojem, Općina se suočava s izazovima koji zahtijevaju promišljene, usklađene i financijski održive odgovore. Istodobno, pred nama stoje i značajne razvojne prilike – od korištenja europskih fondova i nacionalnih programa do jačanja lokalnih kapaciteta, unapređenja infrastrukture, digitalne transformacije, prilagodbe klimatskim promjenama te očuvanja kulturnih i prirodnih vrijednosti ruralnog prostora.

Ovo poglavlje donosi sveobuhvatan pregled ključnih kratkoročnih izazova i potencijala Općine Zažablje, kao temelj za operativno planiranje mjera i aktivnosti u Programu 2025.–2029. U fokusu su područja od neposrednog značaja za stanovnike – infrastruktura, poduzetništvo, zaštita okoliša, društvene usluge i kulturni identitet – uz jasnu usmjerenost na sudioničko upravljanje i uključivanje lokalne zajednice u procese odlučivanja. Time se osigurava povezanost strateških ciljeva s proračunom Općine te učinkovito korištenje dostupnih nacionalnih i europskih izvora financiranja, čime se stvaraju uvjeti za kvalitetniji, održiviji i otporniji razvoj Zažablja u nadolazećem razdoblju.

2.1. DEMOGRAFIJA, SOCIJALNA SKRB I ZDRAVSTVO

Stanovništvo je ključan čimbenik dugoročnog društveno-gospodarskog razvoja i održivog korištenja prostora. Posebno u ruralnim zajednicama poput Općine Zažablje, demografski pokazatelji određuju perspektive opstanka i razvoja.

Prema Popisu stanovništva 2021. godine, na području Općine Zažablje evidentirano je 553 stanovnika, dok je 2011. godine taj broj iznosio 757, a 2001. godine 912 stanovnika. To predstavlja pad od više od 39 % u dva desetljeća i potvrđuje nastavak negativnog trenda, uz vrlo nisku gustoću naseljenosti od svega 9 stanovnika/km². Ovakvi podaci potvrđuju da se Općina Zažablje ubraja među jedinice lokalne samouprave s najvećim relativnim padom stanovništva u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, a dodatni izazov predstavlja izrazito nepovoljna dobna struktura – visoki udio starijeg stanovništva i izrazito mali udio djece i mladih. U skladu s time, nužno je osigurati preduvjete za provedbu poticajnih mjera populacijske politike, u skladu sa Strategijom demografske revitalizacije Republike Hrvatske, Zakonom o rodiljnim i roditeljskim potporama, nacionalnim programima te Planom razvoja Dubrovačko-neretvanske županije do 2027. godine. Posebna pažnja mora biti usmjerena na:

- plansko opremanje naselja komunalnom i društvenom infrastrukturom,
- poticanje mjera za ostanak mladih obitelji u zajednici,
- stvaranje uvjeta za povratak iseljenog stanovništva,

- oblikovanje migracijske politike koja će smanjiti trajnu emigraciju, a potaknuti dnevne migracije i gospodarsku povezanost s urbanim središtima.

Zdravstvenu djelatnost na području Općine Zažablje osigurava Dubrovačko-neretvanska županija putem Doma zdravlja Metković, s obzirom da na području Općine ne postoji vlastita ustanova primarne zdravstvene zaštite.

Djelatnost Doma zdravlja Metković obuhvaća:

- opću/obiteljsku medicinu,
- zdravstvenu zaštitu žena i djece,
- stomatološku skrb.

Na širem području djelovanja Dom zdravlja osigurava i primarnu zdravstvenu zaštitu, hitnu medicinsku pomoć, laboratorijsku i dijagnostičku podršku.

Posebnu važnost za stanovnike Općine ima i Dnevna bolnica Metković, čije je otvaranje omogućilo kvalitetniji pristup specijalističkim pregledima i dijagnostici u dolini Neretve. Dnevna bolnica značajno rasterećuje Opću bolnicu Dubrovnik i smanjuje potrebu za putovanjima pacijenata iz Zažablja i okolnih općina u udaljenije zdravstvene centre.

Primarna zdravstvena zaštita i usluge dnevne bolnice zajedno predstavljaju stup stabilnosti zdravstvenog sustava na lokalnoj razini. U narednom razdoblju nužno je osigurati:

- kvalitetno uređenje i održavanje objekata zdravstvenih ustanova,
- suvremeno opremanje ordinacija i dijagnostičkih kapaciteta,
- jačanje uloge Dnevne bolnice Metković i osiguranje održivog kadrovskog kapaciteta,
- dostupnost zdravstvene zaštite osobama sa specifičnim potrebama (stariji, kronični bolesnici, osobe s invaliditetom).

S obzirom na ograničene proračunske mogućnosti Općine, suradnja sa Županijom, Ministarstvom zdravstva i nacionalnim institucijama ključna je za daljnje unaprjeđenje zdravstvene infrastrukture i usluga.

Ustroj i mreža socijalne skrbi u Općini Zažablje oslanjaju se na sustav socijalne skrbi na razini Republike Hrvatske i Županije, a važnu ulogu imaju i udruge civilnog društva. Među njima se posebno ističe Udruga „Dobra“, koja pruža pomoć starijim i nemoćnim osobama na području Općine i kroz svoje projekte aktivno doprinosi razvoju lokalnih socijalnih usluga.

Potrebe stanovništva u ovom području su izrazito velike. Zato je neophodno:

- nastaviti ulaganja u unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti društvenih usluga,
- razvijati dodatne socijalne programe i projekte usmjerene djeci, mladima, starijima i ranjivim skupinama,
- poticati roditeljstvo i brigu o obitelji kroz mjere demografske politike,
- razvijati mrežu pomoći i skrbi za starije i nemoćne osobe.

Ulaganjem u djecu i mlade stvaraju se uvjeti za dugoročnu demografsku obnovu, dok razvijanjem socijalnih usluga i skrbi za starije osiguravamo solidarnu i uključivu zajednicu u kojoj se kvaliteta života podiže za sve generacije.

2.2. GOSPODARSTVO

Gospodarstvo Općine Zažablje u najvećoj je mjeri usmjereno na poljoprivredu, koja i dalje predstavlja temelj egzistencije većine lokalnog stanovništva. Zahvaljujući kvaliteti tla i pogodnoj klimi, poljoprivredna proizvodnja pokazala se iznimno otpornom i u najtežim uvjetima, a stanovnici posjeduju visok stupanj stručnosti i tehničke osposobljenosti. Najviše se uzgaja voće, povrće i vinova loza, no problem predstavlja rascjepkanost zemljišta i usitnjena proizvodnja koja otežava jači iskorak na tržište. U tom smislu potrebno je poticati udruživanje poljoprivrednika, modernizaciju obiteljskih gospodarstava i stvaranje većih proizvodnih kapaciteta kako bi se omogućila konkurentnost na domaćem, ali i inozemnom tržištu. Ključni razvojni potencijal krije se u povezivanju poljoprivrednih proizvođača s ugostiteljskim i turističkim sektorom, čime bi se omogućila valorizacija domaćih proizvoda kroz gastronomsku ponudu i stvaranje autentičnog doživljaja za posjetitelje.

Iako je turizam u Općini Zažablje još uvijek u početnoj fazi, posljednjih godina bilježi se njegov postupni razvoj. Osnivanjem Centra aktivnog turizma u Vidonjama stvoreni su preduvjeti za jači iskorak u promociji sportskih i rekreativnih sadržaja, dok kulturno-sportske manifestacije poput Ploticijade i Trupijade privlače sve veći broj posjetitelja i jačaju prepoznatljivost općine. Zbog očuvanog prirodnog okoliša, močvara, rijeka i kanala, kao i slikovitih sela s izvornim seoskim ambijentom, Zažablje ima značajne predispozicije za razvoj ruralnog turizma, cikloturizma, planinarenja i drugih selektivnih oblika ponude koji bi mogli postati važan izvor dodatnih prihoda stanovništvu. Bлага mediteranska klima s velikim brojem sunčanih dana, netaknuta priroda i bogata kulturna baština čine čvrste temelje za stvaranje jedinstvenog turističkog proizvoda.

U narednoj budućnosti očekuje se daljnje jačanje poljoprivredne proizvodnje kroz korištenje EU fondova i razvoj novih tržišnih niša poput ekološke proizvodnje, brendiranja autohtonih proizvoda te stvaranja prepoznatljive oznake izvornosti. Razvoj turističkog sektora usmjeren je na jačanje smještajnih kapaciteta, popularizaciju aktivnog odmora na vodi i kopnu, te promociju kulturnih manifestacija koje mogu privući posjetitelje tijekom cijele godine. Posebnu priliku predstavlja stvaranje sinergije između poljoprivrede i turizma, gdje bi proizvodi lokalnih OPG-ova, poput vina, maslinovog ulja, voća i povrća, mogli postati dio turističke ponude i time osigurati dodanu vrijednost lokalnom gospodarstvu.

Vizija gospodarskog razvoja Općine Zažablje temelji se na održivom korištenju prirodnih resursa, očuvanju tradicijskih vrijednosti i stvaranju modernih, konkurentnih gospodarstava koja će stanovništvu omogućiti stabilan prihod, a cijeloj zajednici dugoročni razvoj i prepoznatljivost.

2.3. ODGOJ, OBRAZOVANJE, KULTURA I SPORT

Na području Općine Zažablje djeca pohađaju privatne vrtiće u Metkoviću, Leut i Mali Isus. Osnovnu školu od 1. Do 4.og razreda pohađaju u područnim razrednim odjelima Mlinište i Bijeli Vir, a od 5.og razreda OŠ "Stjepan Radić" u Metkoviću. U kontekstu demografskog pada i starenja stanovništva, očuvanje rada ovih odjela ostaje prioritet. Općina aktivno radi na unapređenju materijalnih uvjeta za učenike i učitelje, osiguravajući sufinanciranje školstva kroz pokrivanje troškova prijevoza, nabavu školskog pribora te stipendije za uspješne studente, čime kontinuirano podupire obrazovne potrebe lokalne djece i mladih.

U kulturnom segmentu, Općina sustavno potiče kulturno i umjetničko stvaralaštvo kroz godišnje javne pozive za predlaganje programa u kulturi. U proračunu za 2025. godinu osigurano je 7300 € za sufinanciranje programa, manifestacija i projekata koji promiču kulturnu baštinu, suradnju i kreativnost lokalnih udruga i pojedinaca, a isto će se sufinancirati u jednakim iznosima i u narednom periodu za vrijeme provedbe ovog akta.

Sport je područje u kojem je Općina Zažablje istaknuta na nacionalnoj razini — prema podacima iz 2020. godine, izdvajanja za sport po stanovniku iznosila su čak 184,32 €, što je zauzelo vrh među svim općinama u Hrvatskoj. Ta sredstva su uložena u razvoj i obnovu infrastrukture: izgradnju dječjeg igrališta u Bijelom Viru kao dio Centra aktivnosti mladih, rekonstrukciju nogometnog igrališta u Postoliču, izgradnju igrališta s gumenom podlogom u Mliništu te nabavu deset električnih bicikala za potrebe rekreacije lokalnog stanovništva. Uz to, značajan dio sredstava dodijeljen je i sportskim udrugama s općinskog područja, čime se potiče organiziranog sporta i zajedništvo u zajednici.

Posebno mjesto zauzima manifestacija Trupijada Sv. Liberana, tradicionalna utrka trupama održavana u Mliništu. Općina kontinuirano financira i promiče ovaj događaj koji slavi lokalnu tradiciju i pruža bogat kulturno-sport-ki program, uključujući utrke, glazbena događanja i nastupe KUD-ova.

U budućnosti, iako su potrebe za novom obrazovnom infrastrukturom trenutno umjerenije, ulaganja će biti utemeljena na demografskim mjerama koje ciljaju smanjenje iseljavanja mladih obitelji. Time će se osnažiti opravdanost daljnjih investicija u infrastrukturu za djecu i mlade — učionice, sportske objekte i kulturne prostore. Kulturne manifestacije, radionice i javni događaji dodatno jačaju društvenu koheziju i identitet zajednice, dok ulaganja u sport kroz dostupne objekte i udruge potiču aktivan način života, rekreaciju i međugeneracijsko povezivanje.

2.4. OKOLIŠ, INFRASTRUKTURA, PROMET I PROSTORNI RAZVOJ

Razvoj okoliša, infrastrukture i prometa na području Općine Zažablje od presudne je važnosti za podizanje kvalitete života stanovništva, zadržavanje mladih i privlačenje novih ulaganja. Geografski položaj općine, koja se nalazi na granici s Bosnom i Hercegovinom, predstavlja istovremeno izazov i priliku za jačanje prekogranične suradnje, mobilnosti stanovništva i razvoj gospodarskih aktivnosti. Prometna povezanost temelji se gotovo isključivo na cestovnom prometu, pri čemu je postojeća mreža lokalnih i županijskih cesta u velikoj mjeri zastarjela i građena bez cjelovitog prometnog planiranja. Modernizacija i rekonstrukcija cesta nužni su radi sigurnosti prometa, bolje povezanosti naselja i dostupnosti javnih i gospodarskih sadržaja, pri čemu je važno osigurati bolju povezanost s okolnim gradovima i općinama, uključujući Metković, Opuzen, Kulu Norinsku i Slivno, te poticati javni prijevoz i mobilnost stanovništva u suradnji s Dubrovačko-neretvanskom županijom.

Razvoj vodoopskrbe ostaje i dalje jedan od glavnih prioriteta. Potrebno je dovršiti započete sustave, osigurati širenje mreže na sva naselja, te stabilnu opskrbu pitkom vodom, posebno u područjima predviđenim za stambene i gospodarske zone. Poseban naglasak stavlja se na zaštitu crpilišta, uvođenje strožeg režima zaštite izvorišta i razvoj sustava protupožarne zaštite kroz povećanje kapaciteta vodovodne i hidrantske mreže. Trenutno ne postoji sustav javne odvodnje, već se otpadne vode ispuštaju u septičke jame ili vodotoke, što ugrožava kvalitetu podzemnih i površinskih voda.

Prioritet je izgradnja kanalizacijskog sustava i sustavno rješavanje oborinske odvodnje putem zatvorenih i otvorenih kanala.

Elektroenergetska mreža zadovoljava osnovne potrebe stanovništva i gospodarstva, no potrebna su ulaganja u obnovljive izvore energije i energetska učinkovitost. U skladu s nacionalnim i EU politikama potrebno je poticati korištenje solarne energije na javnim i privatnim objektima, smanjenje energetske potrošnje kroz pametna rješenja i modernizaciju javne rasvjete, posebice kroz uvođenje LED tehnologije.

Gospodarenje otpadom predstavlja izazov, s obzirom na to da se komunalni otpad s područja općine odvozi na odlagalište „Dubravica“ u Metkoviću. Potrebno je povećati stopu odvajanja i recikliranja otpada, uvesti edukativne mjere za stanovništvo, postaviti dodatne zelene otoke te organizirati prikupljanje problematičnog otpada. Poseban izazov predstavljaju neprijavljene količine opasnog otpada iz kućanstava koje se često odlažu na nepropisan način, što zahtijeva uvođenje sustava redovitog prikupljanja i pojačanje inspekcijskog nadzora.

Očuvanje okoliša i prirodnih resursa ključno je za razvoj ruralnog prostora, turizam i kvalitetu života stanovnika. Posebna pažnja posvećuje se zaštiti bioraznolikosti i prirodnih staništa, očuvanju kulturno-povijesnog naslijeđa, planskom razvoju prostora u skladu s demografskim i gospodarskim potrebama, te uključivanju zelene i digitalne tranzicije u lokalne projekte. Razvoj okoliša, infrastrukture i prometa u Općini Zažablje mora biti integriran s regionalnim i nacionalnim politikama, uz korištenje sredstava EU fondova, a svi ovi sektori predstavljaju temelj održivog razvoja i demografske revitalizacije općine te ključ za stvaranje uvjeta kvalitetnog života budućih generacija.

POTPOMOGNUTA PODRUČJA REPUBLIKE HRVATSKE

Općina Zažablje razvrstana je među potpomognuta područja Republike Hrvatske prema važećem Zakonu o regionalnom razvoju, u okviru kojega se definira klasifikacija jedinica lokalne samouprave prema stupnju razvijenosti. Prema službenim pokazateljima Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Općina Zažablje pripada IV. skupini potpomognutih područja, što znači da je među slabije razvijenim jedinicama te ima pravo na dodatne mjere i instrumente potpore. Kriteriji koji se uzimaju u obzir pri razvrstavanju uključuju bruto domaći proizvod po stanovniku, stopu nezaposlenosti, demografske pokazatelje, gustoću naseljenosti i opću razinu javne i socijalne infrastrukture.

U zadnjem kvartalu 2025. ili početkom 2026. godine očekuje se donošenje novog Zakona o regionalnom razvoju, čije su najavljene izmjene usmjerene na postizanje veće kohezije i ravnomjernog teritorijalnog razvoja Republike Hrvatske. Novi zakonski okvir predviđa jasnije definiranje instrumenata financijske pomoći, uspostavu Vijeća za regionalni razvoj kao strateškog tijela koje će uključivati predstavnike Vlade, županija i općina, kao i snažniju integraciju lokalne i regionalne samouprave u procese planiranja. Takav pristup omogućit će preciznije usmjeravanje dostupnih sredstava prema stvarnim potrebama na terenu, uz veći fokus na održivi razvoj, digitalnu transformaciju, zelenu tranziciju i demografsku revitalizaciju. Uz jačanje postojećih mehanizama podrške, novi zakon će uključivati i strateške razvojne dokumente koji će se usklađivati s nacionalnim i europskim prioritetima, osobito u kontekstu pripreme za novi višegodišnji financijski okvir Europske unije 2028.–2034.

Za potpomognuta područja poput Općine Zažablje to znači mogućnost lakšeg pristupa fondovima Europske unije i nacionalnim izvorima financiranja, posebno za projekte iz sektora javne infrastrukture, energetske učinkovitosti, gospodarskog razvoja, obrazovanja, socijalne skrbi, kulture i zaštite okoliša. Novi zakon također stavlja naglasak na koordinaciju među razinama vlasti i uključivanje lokalnih dionika u proces izrade i provedbe razvojnih strategija, čime se potiče proaktivna uloga općina u oblikovanju vlastitog razvoja.

U tom kontekstu, Općina Zažablje ima potencijal dodatno ojačati svoje socioekonomske kapacitete korištenjem ciljane tehničke pomoći, sudjelovanjem u programima prekogranične suradnje te pripremom projektno-tehničke dokumentacije koja će omogućiti kvalitetnu apsorpciju dostupnih sredstava. Integrirani pristup razvoju, koji uključuje i revitalizaciju prirodnih resursa, kulturne baštine i lokalne zajednice, predstavlja temelj za osiguravanje dugoročne održivosti i poboljšanje kvalitete života stanovništva na tom području.

Kombinacija zakonodavnih mjera, financijskih instrumenata i strateškog planiranja predstavlja ključan alat u borbi protiv depopulacije, teritorijalne neravnoteže i ekonomske stagnacije u ruralnim i graničnim područjima poput Zažablja.

4. DOPRINOS PROVEDBI CILJEVA I PRIORITETA IZ POVEZANIH AKATA STRATEŠKOG PLANIRANJA

Provedbeni program Općine Zažablje za razdoblje 2025.–2029. izravno doprinosi ostvarenju razvojnih smjernica, prioriteta i posebnih ciljeva definiranih u Planu razvoja Dubrovačko-neretvanske županije do 2027. godine. Program svojim mjerama, aktivnostima i planiranim investicijama slijedi županijske strateške usmjerenosti u području jačanja gospodarstva, podizanja kvalitete života, očuvanja okoliša te unapređenja institucionalnih kapaciteta.

Svi prioriteti, posebni ciljevi, mjere i aktivnosti Provedbenog programa su prikazani u *Tablici 1.*

Tablica 1. Popis prioriteta, posebnih ciljeva, pripadajućih mjera i aktivnosti.

PRIORITETI	POSEBNI CILJEVI	MJERE	AKTIVNOSTI
1. Jačanje otpornosti gospodarstva i povećanje ulaganja u održivo i digitalno gospodarstvo	1.1. Poboljšanje konkurentnosti u turizmu, poljoprivredi, akvakulturi i ribarstvu	1.1.1. Razvoj selektivnih oblika turizma	1.1.1.1. Financiranje razvoja turističke infrastrukture u funkciji razvoja selektivnih oblika turizma
		2.1.1. Unaprjeđenje obrazovne infrastrukture, kvalitete programa i ljudskih resursa u obrazovanju	2.1.1.1. Ulaganja u predškolski odgoj i obrazovanje
	2.1. Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti društvenih usluga	2.1.2. Osnaživanje sustava socijalne uključenosti	2.1.2.1. Poticanje rada Udruga i organizacija

2. Pобољшanje kvalitete života te unaprjeđenje ljudskog kapitala			2.1.2.2. Jednokratne pomoći stanovništvu 2.1.2.3. Podizanje standarda umirovljenicima
		2.1.3. Poticanje kulturnog stvaralaštva	2.1.3.1. Potpore za održavanje kulturnih događanja, s posebnom potporom za događanja izvan turističke sezone, odnosno cjelogodišnjim događanjima 2.1.3.2. Kontinuirano poticanje uspješnih pojedinaca/udruga/organizacija
		2.1.4. Unaprjeđenje sportske i rekreacijske infrastrukture i programa	2.1.4.1. Unaprjeđenje postojeće i izgradnja nove sportske, rekreacijske i trenažne infrastrukture 2.1.4.2. Potpore za rad sportskim udrugama, posebno onima koji omogućuju treninge i bavljenje sportom osobama s invaliditetom i djeci s posebnim potrebama
	2.2. Osiguranje zapošljivosti radne snage i prilagodbe obrazovanja potrebama tržišta rada	2.2.1. Osnaživanje suradnje između obrazovnih i istraživačkih ustanova, gospodarstva i javne uprave	2.2.1.1. Priprema i provedba shema stipendiranja obrazovanja za deficitarna zanimanja
	2.3. Poticanje demografskog razvoja	2.3.1. Planiranje i provedba aktivnosti za poboljšanje demografskih prilika	2.3.1.1. Dodjela izravnih potpora ciljanoj populaciji u funkciji demografskog razvoja 2.3.1.2. Nabavka i sufinanciranje školskog pribora za osnovnu i srednju školu 2.3.1.3. Sufinanciranje prijevoza učenika osnovnih i srednjih škola
3. Očuvanje okoliša, poboljšanje	3.1. Očuvanje okoliša i energetska tranzicija	3.1.1. Unaprjeđenje gospodarenja vodama i otpadom te ulaganja i	3.1.1.1. Sanacija i zatvaranje divljih i službenih odlagališta otpada 3.1.1.2. Osiguranje pitke vode

povezivosti i održivo korištenje baštine	na što veću dobrobit lokalne zajednice	projekti javne komunalne infrastrukture	3.1.1.3. Ulaganja u javnu komunalnu infrastrukturu
		3.1.2. Unaprjeđenje energetske infrastrukture, povećanje energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije	3.1.2.1 Održavanje i modernizacija sustava javne rasvjete
	3.2. Poboljšanje unutarnje i vanjske povezivosti te zelene mobilnosti	3.2.1.Poticanje cjelovitog razvoja prometne infrastrukture	3.2.1.1 Ulaganja u povećanje kvalitete i sigurnosti postojećih županijskih i lokalnih prometnica
		3.2.2. Ulaganje u zelenu mobilnost i poticanje razvoja pametnih rješenja u prometnom sustavu	3.2.2.1. Gradnja, uređenje i označavanje biciklističkih i pješačkih staza / ruta/ zona
4. Unaprjeđenje upravljanja razvojem	4.1. Razvoj sustava prostornog planiranja i upravljanja imovinom te jačanje kvalitete institucija u javnom sektoru	4.1.1. Jačanje kvalitete županijskih i lokalnih institucija	4.1.1.1. Jačanje transparentnosti rada javne uprave i uključivanje građana kroz participativno upravljanje 4.1.1.2. Primjena suvremenih metoda za povećanje efikasnosti lokalnih institucija
		4.1.2. Razvoj sustava prostornog planiranja i upravljanja imovinom	4.1.2.1. Priprema i izrada dokumenata prostornog planiranja
	4.2. Povećanje sposobnosti institucija u pogledu odgovora na krizne situacije	4.2.1. Poboljšanje sustava vatrogastva	4.2.1.1. Osiguranje primjerenih ljudskih resursa 4.2.1.2. Nabavka odgovarajuće opreme
		4.2.2. Jačanje ostalih dijelova sustava zaštite i spašavanja	4.2.2.1. Osiguranje primjerenih ljudskih resursa u sustavu civilne zaštite 4.2.2.2. Nabavka odgovarajuće opreme

Predložene mjere i aktivnosti izravno su usmjereni na ostvarenje definiranih ciljeva Programa, a neizravno će njihov budući multiplikativni učinak pridonijeti ostvarivanju ciljeva strateških dokumenata više razine. Nadalje, Prilog 1. prikazuje i doprinos mjera provedbi zajedničkih prioriteta Europske unije (zelenoj tranziciji i/ili digitalnoj transformaciji) te popis indikativnih aktivnosti za pojedinu mjeru.

PRIORITET 1. JAČANJE OTPORNOSTI GOSPODARSTVA I POVEĆANJE ULAGANJA U ODRŽIVO I DIGITALNO GOSPODARSTVO ODRŽIVO I DIGITALNO GOSPODARSTVO

Kroz prioritet 1 cilj je osnažiti ukupnu gospodarsku razvijenost jls i županije kroz provedbu aktivnosti u strateškim gospodarskim sektorima kojima će se ojačati položaj poduzetnika na tržištu. Dugoročno jačanje otpornosti i konkurentnosti gospodarstva može se ostvariti kroz kontinuirana ulaganja u poboljšanje poslovnog okruženja i u kvalitetu i promidžbu lokalnih proizvoda i usluga. Osim toga, zbog visoke ovisnosti županijskog gospodarstva o turizmu, potrebno je usmjeriti dio ulaganja i u ne-turističke sektore. Potrebno je poticati međusobno povezivanje proizvođača i jačanje proizvodno-prodajnih lanaca kojima se osnažuje plasman poljoprivredno-prehrambenih proizvoda na tržište. U području turizma fokus aktivnosti treba biti na boljem strateškom upravljanju, poticanju „zelenog i pametnog“ turizma, razvoju slabije razvijenih turističkih područja, razvoju selektivnih oblika turizma te na daljnjem produljenju turističke sezone.

Prioritet će se realizirati kroz provedbu posebnog cilja:

Posebni cilj 1.1. Poboljšanje konkurentnosti u turizmu, poljoprivredi, akvakulturi i ribarstvu

Ovim ciljem unaprijediti će se poslovanje poduzetnika te potaknuti veću razinu poduzetničke aktivnosti s posebnim naglaskom na razvoj ne turističkih djelatnosti kako bi se u budućnosti postigla uravnoteženija ekonomska struktura ali i razvoj selektivnih oblika turizma u turistički nerazvijenim područjima DNŽ.

Posebni cilj 1.1. će se realizirati provedbom 2 mjere:

Mjera 1.1.1. Razvoj selektivnih oblika turizma

Ovom mjerom se osiguravaju potpore za razvitak raznih selektivnih oblika turizma i daljnu valorizaciju turističkih znamenitosti i atrakcija, posebice u turistički nerazvijenim dijelovima Županije. Kroz provedbu mjere osigurat će se potpore za razradu relevantnih projektnih prijedloga kao i financiranje konkretnih infrastrukturnih i drugih projekata u funkciji razvoja selektivnih oblika turizma.

Popis indikativnih aktivnosti:

1.1.1.1 . Financiranje razvoja trustičke infrastrukture u funkciji razvoja selektivnih oblika turizma

PRIORITET 2. POBOLJŠANJE KVALITETE ŽIVOTA TE UNAPRJEĐENJE LJUDSKOG KAPITALA

Cilj 2. prioriteta je poboljšanje kvalitete života i unaprjeđenje ljudskog kapitala. S obzirom na demografsko stanje i smanjenje stanovništva u općini Zažablje, jedno od najvažnijih potreba je poticanje demografske revitalizacije pružanjem potpora i boljih uvjeta života.

Prioritet će se realizirati kroz provedbu sljedećih posebnih ciljeva:

Posebni cilj 2.1. Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti društvenih usluga

Glavni cilj je poboljšanje kvalitete življenja na području općine kroz provedbu ciljanih infrastrukturnih ulaganja te poboljšanje uvjeta obrazovanja, zdravstva, socijale, kulture te sporta i rekreacije.

Posebni cilj 2.1. će se realizirati provedbom četiri mjere:

Mjera 2.1.1. Unaprjeđenje obrazovne infrastrukture, kvalitete programa i ljudskih resursa u obrazovanju

Mjera se odnosi na ulaganje u unaprjeđenje obrazovne infrastrukture.

Popis indikativnih aktivnosti:

2.1.1.1. Ulaganja u predškolski odgoj i obrazovanje

Mjera 2.1.2. Osnajivanje sustava socijalne uključenosti

Mjera se odnosi na smanjenje socijalne i egzistencijalne ugroženosti ranjivih skupina i to kroz osiguranje ogrjeva te potpora umirovljenicima, sufinanciranje rada Crvenog Križa i drugih udruga i organizacija. Također, kroz navedenu mjeru se vodi briga o nezbrinutim životinjama na području općine.

Popis indikativnih aktivnosti:

2.1.2.1. Poticanje rada Udruga i organizacija

2.1.2.2. Jednokratne pomoći stanovništvu

2.1.2.3. Podizanje standarda umirovljenicima

Mjera 2.1.3. Poticanje kulturnog stvaralaštva

Mjera se odnosi na poticanje djelovanja udruga i institucija u kulturi sa svrhom očuvanja tradicijskih manifestacija.

Popis indikativnih aktivnosti:

2.1.3.1. Potpore za održavanje kulturnih događanja, s posebnom potporom za događanja izvan turističke sezone, odnosno cjelogodišnjim događanjima

2.1.3.2. Kontinuirano poticanje uspješnih pojedinaca/udruga/organizacija

Mjera 2.1.4. Unaprjeđenje sportske i rekreacijske infrastrukture i programa

Mjera se odnosi na ulaganja u poticanje razvoja sporta i izgradnju odgovarajuće sportske infrastrukture uključujući dječja igrališta.

Popis indikativnih aktivnosti:

2.1.4.1. Unaprjeđenje postojeće i izgradnja nove sportske, rekreacijske i trenažne infrastrukture

2.1.4.2. Potpore za rad sportskim udrugama, posebno onima koji omogućuju treninge i bavljenje sportom osobama s invaliditetom i djeci s posebnim potrebama

Posebni cilj 2.2. Osiguranje zapošljivosti radne snage i prilagodbe obrazovanja potrebama tržišta rada

Osnovni cilj ovog posebnog cilja je osiguravanje zapošljivosti radne snage i prilagodba tržištu rada kao i društvene uključenosti među stanovnicima županije kao i povećanje produktivnosti gospodarstva.

Posebni cilj 2.2. će se realizirati provedbom mjere:

Mjera 2.2.1. Osnajivanje suradnje između obrazovnih i istraživačkih ustanova, gospodarstva i javne uprave

Cilj mjere je osnažiti suradnju između obrazovnih ustanova, gospodarstva i javne uprave kako bi se u što većoj mjeri osigurala kvalifikacijska struktura radne snage u skladu s potrebama tržišta rada, provođenjem informativnih aktivnosti među učenicima, poboljšanju shema stipendiranja deficitarnih zanimanja te ostalih aktivnosti.

Popis indikativnih aktivnosti:

2.2.1.1. Priprema i provedba shema stipendiranja obrazovanja za deficitarna zanimanja

Posebni cilj 2.3. Poticanje demografskog razvoja

Glavni cilj je osnažiti postojeće i osmisliti nove mjere koje su usmjerene ka poboljšanju demografskih prilika na području općine Zažablje.

Posebni cilj 2.3. će se realizirati provedbom mjere:

Mjera 2.3.1. Planiranje i provedba aktivnosti za poboljšanje demografskih prilika

Mjera se odnosi na pomoć za novorođeno dijete, naknade za vjenčanje te sufinanciranje vrtića u predškolskom uzrastu te nastavak sufinanciranja prijevoza učenika. Također mjera se odnosi i na nabavku te sufinanciranje školskog pribora za osnovne i srednje škole. U nadolazećim godinama, naglasak će se staviti na poticanje povratka mladih kroz potpore – unaprjeđenje uvjeta stanovanja.

Popis indikativnih aktivnosti:

2.3.1.1. Dodjela izravnih potpora ciljanoj populaciji u funkciji demografskog razvoja

2.3.1.2. Nabavka i sufinanciranje školskog pribora za osnovnu i srednju školu

2.3.1.3. Sufinanciranje prijevoza učenika osnovnih i srednjih škola

PRIORITET 3. OČUVANJE OKOLIŠA, POBOLJŠANJE POVEZIVOSTI I ODRŽIVO KORIŠTENJE BAŠTINE

Glavni ciljevi 3. prioriteta su očuvanje okoliša kroz unaprjeđenje gospodarenja voda i otpada i smanjenja upotrebe fosilnih goriva i emisije stakleničkih plinova; poboljšanje prometne povezanosti, te osiguranje i očuvanje prirodne i kulturne baštine. Očuvanje i briga o okolišu je važna stavka Općine budući da se dijelom nalazi u području Natura 2000 te mora očuvati zdrav i raznolik okoliš.

Prioritet 3 će se realizirati provedbom dva posebna cilja:

Posebni cilj 3.1. Očuvanje okoliša i energetska tranzicija na što veću dobrobit lokalne zajednice

Glavni cilj je potaknuti i provoditi aktivnosti kojima će se unaprijediti gospodarenje na području voda i otpada te smanjiti upotreba fosilnih goriva kao i emisije stakleničkih plinova.

Posebni cilj 3.1. će se realizirati provedbom tri mjere:

Mjera 3.1.1. Unaprjeđenje gospodarenja vodama i otpadom te ulaganja i projekti javne komunalne infrastrukture

Ovom mjerom se osigurava pitka voda u područjima koja nemaju razvijenu vodovodnu infrastrukturu te se ulaže u sanacije odlagališta otpada.

Popis indikativnih aktivnosti:

3.1.1.1. Sanacija i zatvaranje divljih i službenih odlagališta otpada

3.1.1.2. Osiguranje pitke vode

3.1.1.3. Ulaganja u javnu komunalnu infrastrukturu

Mjera 3.1.2. Unaprjeđenje energetske infrastrukture, povećanje energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije

Mjera se odnosi na ulaganja u javnu elektro-mrežu i bolju energetska učinkovitost.

Popis indikativnih aktivnosti:

3.1.2.1 Održavanje i modernizacija sustava javne rasvjete

Posebni cilj 3.2. Poboljšanje unutarnje i vanjske povezivosti te zelene mobilnosti

Osnovi cilj je poboljšanje prometne povezivosti te poticanje snažnijeg razvoja integriranog prometnog sustava temeljenog na ekološkim i „pametnim“ rješenjima.

Posebni cilj 3.2. će se realizirati provedbom dvije mjere:

Mjera 3.2.1. Poticanje cjelovitog razvoja prometne infrastrukture

Mjera se odnosi na osiguranje bolje prometne infrastrukture županijskih i lokalnih cesta u Općini a u svrhu bolje prometne povezanosti te osiguranja dostupnosti poljoprivrednih zemljišta koji su osnova gospodarstva Općine, izgradnju poljskih puteva i parkinga.

Popis indikativnih aktivnosti:

3.2.1.1 Ulaganja u povećanje kvalitete i sigurnosti postojećih županijskih i lokalnih prometnica

Mjera 3.2.2. Ulaganje u zelenu mobilnost i poticanje razvoja pametnih rješenja u prometnom sustavu

Mjerom se ulaže u zelenu mobilnost, biciklističke i pješačke staze u svrhu lakše i bolje mobilnosti lokalnih stanovnika i drugih korisnika, te alternativnih zelenih vrsta prijevoza.

Popis indikativnih aktivnosti:

3.2.2.1. Gradnja, uređenje i označavanje biciklističkih i pješačkih staza / ruta/ zona

PRIORITET 4. UNAPRJEĐENJE UPRAVLJANJA RAZVOJEM

Prioritet 4 usmjeren je na jačanje kapaciteta javnog sektora Općine za učinkovito formuliranje i provedbu javnih politika koje doprinose ukupnom razvoju Općine i Županije. Posebna se pozornost posvećuje unapređenju sustava prostornog planiranja temeljenog na načelima visokokvalitetne kulture građenja te razvoju učinkovitog sustava upravljanja imovinom, kao i jačanju institucionalne kvalitete te transparentnog i odgovornog djelovanja javnih tijela.

Prioritet će se realizirati kroz provedbu dva posebna cilja:

Posebni cilj 4.1. Razvoj sustava prostornog planiranja i upravljanja imovinom te jačanje kvalitete institucija u javnom sektoru

Glavni cilj je potaknuti i provoditi aktivnosti kojima će se povećati kapaciteti javnog sektora za bolje formuliranje i provedbu javnih politika i usluga. Naglasak je i na dobrom prostornom planiranju i principima visokokvalitetne kulture upravljanja imovinom.

Posebni cilj 4.1. će se realizirati provedbom dvije mjere:

Mjera 4.1.1. Jačanje kvalitete županijskih i lokalnih institucija

Mjera je usmjerena na jačanje institucionalnih kapaciteta javnog sektora kroz unapređenje rada općinskih i predstavničkih tijela te jačanje transparentnosti i participacije građana. Aktivnosti obuhvaćaju redovito funkcioniranje općinskih tijela i rad predstavničkih tijela uz primjenu suvremenih metoda za podizanje učinkovitosti i otvorenosti javne uprave

Popis indikativnih aktivnosti:

4.1.1.1. Jačanje transparentnosti rada javne uprave i uključivanje građana kroz participativno upravljanje

4.1.1.2. Primjena suvremenih metoda za povećanje efikasnosti lokalnih institucija

Mjera 4.1.2. Razvoj sustava prostornog planiranja i upravljanja imovinom

Mjera se odnosi na provedbu aktivnosti pripreme i izrade dokumenata prostornog planiranja, s ciljem osiguravanja kvalitetnog, održivog i funkcionalnog upravljanja prostorom te stvaranja preduvjeta za uravnotežen i planski usmjeren razvoj općine.

Popis indikativnih aktivnosti:

4.1.2.1. Priprema i izrada dokumenata prostornog planiranja

Posebni cilj 4.2. Povećanje sposobnosti institucija u pogledu odgovora na krizne situacije

Posebni cilj 4.2. usmjeren je na unapređenje spremnosti i operativnih kapaciteta institucija javnog sektora koje sudjeluju u upravljanju kriznim situacijama. Cilj je provoditi i poticati aktivnosti kojima se jačaju ljudski, organizacijski i tehnički kapaciteti sustava zaštite i spašavanja, kako bi se osigurala brža, učinkovitija i sigurnija reakcija u izvanrednim okolnostima.

Posebni cilj 4.2. će se realizirati provedbom dvije mjere:

Mjera 4.2.1. Pобољшanje sustava vatrogastva

Mjera je usmjerena na jačanje kapaciteta javnih vatrogasnih postrojbi u svrhu poboljšanja zaštite od požara, u skladu sa Zakonom o vatrogastvu. Cilj mjere je osigurati odgovarajuće ljudske resurse i potrebnu opremu kako bi vatrogasne postrojbe mogle djelovati učinkovito i pravovremeno u svim vrstama intervencija.

Popis indikativnih aktivnosti:

4.2.1.1. Osiguranje primjerenih ljudskih resursa

4.2.1.2. Nabavka odgovarajuće opreme

Mjera 4.2.2. Jačanje ostalih dijelova sustava zaštite i spašavanja

Mjera je usmjerena na jačanje kapaciteta i opremanje sustava civilne zaštite s ciljem stvaranja učinkovitog, održivog i profesionalnog sustava za upravljanje kriznim situacijama. Poseban naglasak stavlja se na osiguranje primjerene razine ljudskih resursa i nabavu modernije opreme, uključujući opremanje Hrvatske gorske službe spašavanja (HGSS), kako bi sustav mogao pravovremeno i učinkovito reagirati u slučaju prirodnih i drugih nesreća.

Popis indikativnih aktivnosti:

4.2.2.1. Osiguranje primjerenih ljudskih resursa u sustavu civilne zaštite

4.2.2.2. Nabavka odgovarajuće opreme

5. POPIS MJERA, KLJUČNIM AKTIVNOSTIMA I POKAZATELJIMA REZULTATA

Indikativni financijski i terminski okvir za provedbu mjera i projekata je prikazan u **Prilogu 1.**

Prilog je zadan kao tablica u kojoj su jasno naznačene mjere, doprinosi strateškim aktima višeg reda kao i ciljevi i aktivnosti, a sve uz financijsku poveznicu na proračun za 2025. i 2026., te projekcijama za 2027., 2028. i 2029. godinu. Nadalje, u tablici je zadan i okvir za praćenje provedbe specificiranih mjera i aktivnosti a koji, između ostalog, uključuje podatke o roku provedbe, pokazateljima rezultata i ciljanim vrijednostima.

Tablica 2. *Popis mjera, aktivnosti i pokazatelja rezultata*

Popis mjera, aktivnosti i pokazatelja rezultata PP Općine Zažablje do 2029.							
Naziv mjere	Ključne aktivnosti za provedbu mjere	Pokazatelji rezultata	Početna vrijednost 2025	Ciljna vrijednost 2026.	Ciljna vrijednost 2027.	Ciljna vrijednost 2028.	Ciljna vrijednost 2029.
1.1.1. Razvoj selektivnih oblika turizma	1.1.1.1. Financiranje razvoja trustičke infrastrukture u funkciji razvoja selektivnih oblika turizma	uspostavljen centar aktivnog turizma	0	1	0	0	0
2.1.1. Unapređenje obrazovne infrastrukture, kvalitete programa i ljudskih resursa u obrazovanju	2.1.1.1. Ulaganja u predškolski odgoj i obrazovanje	vrijednost ulaganja u ustanove za obrazovanje	32,405.00 €	30,000.00 €	170,000.00 €	150,000.00 €	150,000.00 €

2.1.2. Osnaživanje sustava socijalne uključenosti	2.1.2.1. Poticanje rada Udruga i organizacija	broj korisnika	4	4	4	4	4	4
	2.1.2.2. Jednokratne pomoći stanovništvu	broj korisnika	0	1	1	1	1	1
	2.1.3.3. Podizanje standarda umirovljenicima	broj korisnika	26	30	35	35	35	35
2.1.3. Poticanje kulturnog stvaralaštva	2.1.3.1. Potpore za održavanje kulturnih događanja, s posebnom potporom za događanja izvan turističke sezone, odnosno cjelogodišnjim događanjima	broj manifestacija	2	4	4	4	4	4
	2.1.3.2. Kontinuirano poticanje uspješnih pojedinaca /udruga/organizacija	broj korisnika	4	4	4	4	4	4

2.1.4. Unapređenje sportske i rekreacijske infrastrukture i programa	2.1.4.1. Unapređenje postojeće i izgradnja nove sportske, rekreacijske trenažne infrastrukture		2	1	1	1	1
	2.1.4.2. Potpore za rad sportskim udrugama, posebno onima koji omogućuju treninge i bavljenje sportom osobama s invaliditetom i djeci s posebnim potrebama.	broj izgrađenih/renoviranih objekata sportske infrastrukture		1	1	1	1
2.2.1. Osnaživanje suradnje između obrazovnih i istraživačkih ustanova, gospodarstva i javne uprave	2.2.1.2. Priprema i provedba shema stipendiranja obrazovanja za deficitarna zanimanja na području DNŽ	Broj dodijeljenih stipendija	2	5	6	7	8

2.3.1. Planiranje i provedba aktivnosti za poboljšanje demografskih prilika	2.3.1.1. Dodjela izravnih potpora ciljanoj populaciji u funkciji demografskog razvoja	ukupna vrijednost dodijeljenih potpora 2311	9,983.00 €	6,700.00 €	6,500.00 €	10,000.00 €	10,000.00 €
	2.3.1.2. Nabavka i sufinanciranje školskog pribora i udžbenika	ukupna vrijednost dodijeljenih potpora 2312	2,142.00 €	3,500.00 €	3,300.00 €	3,300.00 €	3,300.00 €
	2.3.1.3. Sufinanciranje prijevoza učenika osnovnih i srednjih škola	broj učenika	27	31	30	30	30
	3.1.1.1. Sanacija i zatvaranje divljih i službenih odlagališta otpada	broj saniranih/zatvorenih odlagališta	1	1	1	1	1
3.1.1. Unapređenje gospodarenja vodama i otpadom, te ulaganja i projekti javne komunalne infrastrukture	3.1.1.2. Osiguranje pitke vode	broj korisnika (područje bez vodovodne mreže)	2	4	4	4	4

	3.1.1.3. Ulaganja u javnu komunalnu infrastrukturu	uložena sredstva u javnu komunalnu infrastrukturu u referentnoj godini	56,383.00 €	42,000.00 €	2,000.00 €	2,000.00 €	2,000.00 €
3.1.2. Unapređenje energetske infrastrukture povećanje energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije	3.1.2.1 Održavanje i modernizacija sustava javne rasvjete	uložena sredstva u referentnoj godini	11,400.00 €	12,700.00 €	11,000.00 €	11,500.00 €	11,500.00 €
3.2.1. Poticanje cjelovitog razvoja prometne infrastrukture	3.2.1.1 Ulaganja u povećanje kvalitete i sigurnosti postojećih županijskih i lokalnih prometnica	sredstva uložena u povećanje kvalitete prometne infrastrukture u referentnoj godini	6,895.00 €	114,500.00 €	72,500.00 €	107,500.00 €	77,500.00 €
3.2.2. Ulaganje u zelenu mobilnost i poticanje razvoja pametnih rješenja u prometnom sustavu	3.2.3.1. Gradnja uređenje i označavanje biciklističkih i pješačkih staza /ruta/ zona	Povećanje duljine (u km) biciklističkih/ pješačkih staza	8.1	0	0	0	0

4.1.1. Jačanje kvalitete županijskih i lokalnih institucija	4.1.1.1. Jačanje transparentnosti rada javne uprave i uključivanje građana kroz participativno upravljanje	postotak (%) zadovoljnih korisnika radom lokalnih institucija	0	>80%	>80%	>80%
	4.1.1.2. Primjena suvremenih metoda za povećanje efikasnosti lokalnih institucija					
4.1.2. Razvoj sustava prostornog planiranja i upravljanja imovinom	4.1.2.1. Priprema i izrada dokumenata prostornog planiranja	broj izrađenih dokumenata	0	1	1	1
4.2.1. Poboljšanje sustava vatrogastva	4.2.1.1. Osiguranje primjerenih ljudskih resursa	Vrijednost uloženi sredstava u vatrogastvo	8,950.00 €	8,950.00 €	8,950.00 €	8,950.00 €
	4.2.1.2. Nabavka odgovarajuće opreme					
4.2.2. Jačanje ostalih dijelova sustava zaštite i spašavanja	4.2.2.1. Osiguranje primjerenih ljudskih resursa	Ulaganja u jačanje kapaciteta i opremanje za potrebe sustava civilne zaštite	593.00 €	1,035.00 €	1,035.00 €	1,035.00 €
	4.2.2.2. Nabavka odgovarajuće opreme					

6. OKVIR ZA PRAĆENJE PROVEDBE

Praćenje i izvještavanje temelji se na načelima strateškog planiranja i upravljanja razvojem iz Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN123/17; 151/22). Rokovi i postupci praćenja i izvještavanja o provedbi propisani su Pravilnikom o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 44/23).

Praćenje provedbe proces je prikupljanja, analize i usporedbe pokazatelja kojima se sustavno prati uspješnost provedbe programskih mjera s ciljem pružanja pravovremenih i relevantnih informacija ključnim nositeljima strateškog planiranja na nacionalnoj razini i razini lokalne i područne (regionalne) samouprave te široj javnosti o statusu provedbe.

Sadržaj godišnjeg izvješća o provedbi programa jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te detaljne tehničke i metodološke upute za njegovo popunjavanje utvrđeni su Priručnikom o strateškom planiranju koji opisuje metodologiju i postupke u procesu pripreme, izrade, donošenja i praćenja provedbe akta i način upravljanja cjelokupnim sustavom strateškog planiranja i upravljanja razvojem.

Ciljevi praćenja su:

- sustavno praćenje uspješnosti provedbe programa,
- učinkovito upravljanje provedbom i kontinuirano unapređivanje javne politike korištenjem rezultata praćenja i izvještavanja,
- pružanje pravovremenih i relevantnih osnova donositeljima odluka prilikom određivanja prioriteta razvojne politike, donošenja odluka na razini planiranja i reviziju programa kroz analizu učinka, ishoda i rezultata provedenih ciljeva i mjera,
- utvrđivanje nenamjernih pozitivnih i negativnih posljedica provedbe planskih dokumenta,
- povezivanje politike, programa, prioriteta, mjera i razvojnih projekata i
- osiguranje transparentnosti i odgovornosti za korištenje javnih sredstava i izvještavanje javnosti o učincima potrošnje javnih sredstava.

Obveznik izrade izvješća je nositelj izrade Provedbenog programa, koji putem lokalnog koordinатора iz članka 36. ovoga Zakona jednom godišnje izvješćuje izvršnom tijelu jedinice lokalne samouprave i regionalnom koordinátoru. Sadržaj izvješća te detaljne tehničke i metodološke upute za njegovo popunjavanje utvrđuju se Priručnikom o strateškom planiranju.